

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeného JUDr. Jaroslavem Dobrem, advokátem se sídlem Čelakovského sady 8, Praha 2, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, o vydání rozhodnutí žalované, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2009, č. j. 12 Ca 25/2006 – 77,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátovi stěžovatele JUDr. Jaroslavu Dobrovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedené usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla odmítnuta jeho žaloba, kterou se domáhal vydání rozhodnutí o tom, že není pojištěncem Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR.

Stěžovatel v dopise ze dne 19. 10. 2005 zaslaném VZP ČR, Územní pracoviště Šumperk, uvedl, že vystupuje ze zdravotní pojišťovny. Přípisem ze dne 12. 1. 2006 mu VZP ČR, Územní pracoviště Šumperk, sdělila, že pokud chce využít svého práva

pojištěnce a vybrat si jinou zdravotní pojišťovnu, má tak učinit v souladu s platnými právními předpisy, tedy zaregistrovat se u jiné zdravotní pojišťovny, teprve poté může být provedeno zrušení jeho registrace u VZP ČR.

Sdělením ze dne 26. 1. 2006 pak žalovaná VZP ČR reagovala na dopis stěžovatele, jímž poukázal na postup VZP ČR, Územního pracoviště Šumperk. Zde uvedla, že pokud stěžovatel není jako pojištěnec žalované spokojen, musí nejprve oslovit jinou, jím zvolenou zdravotní pojišťovnu, která jej jako svého pojištěnce zaregistruje. Teprve potom přestane být pojištěncem VZP ČR. Pokud stěžovatel dosud registraci u jiné zdravotní pojišťovny neprovedl, je zřejmé, že i nadále zůstává pojištěncem žalované. VZP ČR, Územní pracoviště Šumperk, mu nemůže poskytnout žádný doklad o vystoupení z VZP ČR.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že návrh stěžovatele je svojí povahou určující žalobou, a zabýval se tím, zda je rozhodnutí o této žalobě v jeho pravomoci. Pravomoc soudu rozhodujícího ve správním soudnictví je vymezena v ust. § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V tomto ustanovení je uvedeno, v jakých věcech správní soud rozhoduje. Jedná se o žaloby proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy, ochraně proti nečinnosti správního orgánu, ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, kompetenčních žalobách, ve věcech volebních a místního referenda, ve věcech politických stran a politických hnutí, o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části pro rozpor se zákonem, ve věcech porušení povinností veřejných funkcionářů podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmu (ust. § 4 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve znění do 19. 6. 2008 Sb.). V jiných věcech není pravomoc soudu rozhodujícího ve správním soudnictví dána. Správní soud tak není oprávněn rozhodovat o určující žalobě, tedy o tom, zda je stěžovatel pojištěncem žalované. Jestliže stěžovatel ve své žalobě poukázal na ust. § 31 odst. 1 a 2 s. ř. s., je nutno konstatovat, že toto ustanovení v odstavci 1 pouze stanoví, že krajský soud ve věcech správního soudnictví, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech, v odstavci 2 je pak uvedeno, v jakých věcech rozhoduje specializovaný samosoudce.

Vzhledem k tomu, že určující žaloba vůbec nepatří do pravomoci soudu rozhodujícího ve správním soudnictví, dospěl Městský soud v Praze k závěru, že nejsou dány podmínky řízení podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soud usnesením odmítne návrh, nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Městský soud v Praze pro úplnost dodal, že v případě, kdy by předmětem řízení bylo oznámení žalované ze dne 26. 1. 2006, nebylo by je možno považovat za rozhodnutí správního orgánu. Žalovaná jím stěžovateli pouze sdělila, jakým způsobem může postupovat, jestliže chce u ní ukončit pojištění. Nejedná se tedy o rozhodnutí vydané ve správním řízení ve smyslu § 67 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ani o úkon správního orgánu podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť sdělením žalované ze dne 26. 1. 2006 nebyly založeny, měněny, rušeny ani závažně určeny práva a povinnosti stěžovatele. Toto sdělení je tudíž vyloučeno z přezkumu soudu podle ust. § 70 písm. a) s. ř. s. Žaloba stěžovatele směřující proti sdělení žalované ze dne 26. 1. 2006 by tak byla odmítnuta na základě ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť je podle tohoto zákona nepřípustná.

Stěžovatel podal proti tomuto usnesení včas kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Uvedl, že Městský soud v Praze nepovažuje sdělení žalované ze dne 26. 1. 2006 za rozhodnutí správního orgánu, podle odůvodnění na straně 3 v odstavci druhém ale považuje žalovanou za správní orgán. Nesprávně právně a skutkově celou tak věc posoudil. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti (s výjimkou případů uvedených v § 109 odst. 3 s. ř. s.), je k projednání kasační stížnosti třeba, aby důvody kasační stížnosti odrážely obsah rozhodnutí soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 2 As 45/2005 - 65, www.nssoud.cz). Stěžovatel jako důvod své kasační stížnosti sice označil ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že namítl nezákonnost rozhodnutí soudu o odmítnutí návrhu, kterou spatřoval v nesprávném posouzení úkonu správního orgánu ve smyslu § 65 s. ř. s. V souladu s povahou napadeného rozhodnutí soudu tedy uplatnil důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze z hlediska uplatněného stížního bodu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pravomoc soudů jednajících a rozhodujících ve správním soudnictví je upravena v soudním řádu správním. Městský soud v Praze ve svém usnesení podal vyčerpávající výčet žalob, které podle ust. § 4 odst. 1 a 2 s. ř. s. správní soudy projednávají. Z uvedeného výčtu je zřejmé, že v pravomoci soudu ve správním soudnictví není rozhodování o žalobě o určení, zda tu určitý právní vztah je či není. Pravomoc správních soudů v uvedeném směru nevyplývá ani z žádného jiného hmotného či procesního předpisu. Nejvyšší správní soud tak přisvědčil závěru Městského soudu v Praze, že v projednávané věci nebyly splněny podmínky řízení (nedostatek pravomoci), přičemž tento nedostatek byl neodstranitelný, a byl tudíž dán důvod pro odmítnutí žaloby podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na to, že Městský soud v Praze nepovažoval sdělení žalované ze dne 26. 1. 2006 za rozhodnutí správního orgánu. Nejvyšší správní soud zde uvážil takto:

Věcná příslušnost žalované je vymezena v ust. § 53 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se na rozhodování zdravotních pojišťoven ve věcech týkajících se přirážek k pojistnému, pokut a pravděpodobné výše pojistného a ve sporných případech ve věcech placení pojistného, penále, vracení přeplatku na pojistném a snížení záloh na pojistné, vztahují obecné předpisy o správním řízení, nestanoví-li tento zákon jinak.

Z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že do působnosti žalované nenáleží rozhodování o tom, kdo je či není jejím pojištěncem. Sdělení stěžovatele, že vystupuje ze zdravotní pojišťovny VZP ČR, tak nemohlo být považováno za podnět k zahájení správního řízení z moci úřední, nemohlo ani samo žádné správní řízení zahájit.

Co se týče samotné povahy úkonu žalované ze dne 26. 1. 2006, lze uvést následující:

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. se může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, domáhat žalobou zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti. S ohledem na použitou legislativní zkratku lze dovodit, že za rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti. Ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. stanoví, že ze soudního přezkoumávání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, která nejsou rozhodnutími.

Žalovaná svým přípisem ze dne 26. 1. 2006 stěžovatele pouze informovala o tom, jakým způsobem má postupovat, pokud již nadále nechce být jejím pojištěncem. Tímto sdělením stěžovatel nepochybně nemohl být dotčen ve své právní sféře, neboť žalovaná jím o žádných jeho právech nerozhodla. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že sdělení žalované ze dne 26. 1. 2006 svou formou ani obsahem není rozhodnutím ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí nezákonností z důvodu tvrzeného stěžovatelem podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a kasační stížnost proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalované prokazatelně žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud jí proto náhradu nákladů nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu, ve výši 2100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Ačkoli byla kasační stížnost nejprve podána jako blanketní a teprve následně doplněna, Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu pouze za jeden úkon, neboť mu nic nebránilo v tom, aby kasační stížnost se všemi požadovanými náležitostmi podal ihned. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2400 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu